

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

PIK XLIX.

Ч. 129. Джерзі Ситі, Н. Дж., субота, 7-го червня 1941.

No. 129. Jersey City, N. J., Saturday, June 7, 1941

VOL. XLIX.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТИВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ.

Тел. „Свобода“: BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807.

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA.

FIVE CENTS ELSEWHERE.

ДАЛЬШІ СТРАЙКИ В ОБОРОННІМ ПРОМИСЛІ

ВАШИНГТОН. — Конгрес занепокоєний далішим поширенням страйку в оборонній промислі. Тепер застрайкували робітники в одній з найбільших летунських фабрик, „Норт Америкен Авіейшен Ко.“, в Інґелвуд, Ка., яка виробляла 20% всіх бойових американських літаків. В тій фабриці працювало коло 11,000 робітників. Робітники кажуть, що фабрика поламала з ними умови, зазначені в збірній умові. Вони тепер домагаються 75 центів найнижчої платні для кожного робітника, а також для всіх, що заробляють по 75 центів або більше, по 10% підвищити.

Водночас Джан Луїс голова вуглекопної юнії, загрозив, що коли полудневі вуглекопи не дістануть однакової платні з північними вуглекопами, то він знов виведе цілу вуглекопну юнію, що має пів мільона членів, на страйк. Ріжниця платні полудневих вуглекопів з північними виноситься 40 центів денно. Полудневі вуглекопи кажуть, що вони мусять дешевіше платити робітникам, бо їх вугіль мусять далі вандрувати з полудня на північ і коштує більше перевіз. Коли зрівняють платні, то їх вугіль стане дорожчий і не буде міг конкурувати з північними копалинами.

Уряд робить також заходи, щоб залагодити страйк 12,000 деревообробників, які в стейті Каліфорнія вийшли на страйк.

КОМУНІСТИЧНІ УЧИТЕЛІ ВІДМОВЛЯЮТЬСЯ ЗІЗНАВАТИ.

НЬЮ ЙОРК. — Притиснені до мору дослідним стейтним комітетом Репа-Кудерта, ньюйорські учителі, яким доказано приналежність до комуністичної партії, рішили викрутитись тим, що відмовляються зізнавати і відповідати на запити. Супроти цього згаданий комітет потягне їх до відповідальності за зневагу супроти влади.

Голова того комітету, Кудерт заявив, що вони поводитимуться начеб пішли на „сидачий страйк“. Тих учителів, що поводитимуться в той спосіб, є дотепер сімох. Деякі з них вже усунені, а деяким грозить усунення.

ПРИГОТУВАННЯ НА ДАЛЕКУ МЕТУ.

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвельт вніс домагання до конгресу, щоб той призначив суму 285 мільонів доларів на викінчення водної лінії через ріку св. Лоренса та на зроблення цієї ріки сплавною. Цього потрібно для національної оборони. Ця робота забере чотири роки. На завваги деяких осіб, що за чотири роки кампанія національного зброєння буде покинута, президент сказав, що ні. Беручи під увагу міжнародні події навіть за чотири роки Америка мусять далі зброїтись і бути готовою. Регуляція ріки св. Лоренса уможливить будування кораблів над берегами центральних озер, бо ці кораблі можна буде перетягнути на повне море. Також дасть багато нової електричної енергії.

ОБМЕЖЕННЯ ГАЗОЛІНИ І ОЛИВИ.

ВАШИНГТОН. — Новоназначений директор заряду нафтовим промислом, Гаролд Ікес, заявив, що вже в короткому часі треба буде в західних стейтах обмежати зуживання нафтових виробів, зокрема газоліни й оливи. В першу чергу те обмеження треба буде осягнути апелем до патріотизму громадян, щоб вони здержувались з їздою автами, коли та їзда є так лиш для приємності. Продаж газоліни в неділі не буде спинена, бо люди могли б купити собі газоліну в суботу. Але, колиб це не помогло, то мабуть будуть впроваджувати ступнево контролю, для якої ціли хто уживає авт? Ікес апелював до компаній будови домів, щоб, коли будувати нові доми, не вставляли лише оливних печ, але такі, які легко можна переміняти на вуглеві.

ОСПОРЮЮТЬ ЗАКОН КОНФІСКАТИ МАЙНА.

ВАШИНГТОН. — З різних кол слідний опір проти законопроекту, інспірованого департаментом війни, на основі якого президент дістав би право конфіскувати всяке приватне майно, потрібне для держави. Секретар війни Стимсон перед журналістами заявив, що він згодився на поправку того законопроекту в тім дусі, щоб наложено час, два, чи чотири роки, після якого та конфіскація тратилася силу і майно було б назад повернене першому власникові. Відносно заплати за конфісковане майно, то секретар Стимсон піддавав думку, щоб власник, який не годиться на ту оцінку майна, яку зробіть держава, одержав від держави лиш 75% з наложеної ціни, а справу віддав до суду. По судовим вирішенні він дістав би решту грошей з тим можливим додатком, який присудив би йому суд.

КОРДЕЛ ГОЛ ДАЄ РІШУЧУ ПЕРЕСТОРОГУ ФРАНЦІЇ

Секретар стейту Кордел Гол видав офіційну заяву, в якій у рішучих висказах перестерегає Францію за її співпрацю з Німеччиною. Та співпраця, говорить Гол, йде далі, ніж це було застережено в перших умовах замирення між Німеччиною і Францією. Коли Франція далі ступатиме тим шляхом уступливості, яким вона виразно йде від кількох останніх тижнів, то вона готова стати повним союзником Німеччини і співпрацювати разом з Німеччиною в цілі агресії та поневолення інших народів, каже Кордел Гол. А така політика є шкідливою для Злучених Держав Америки, каже далі він.

Беручи під увагу тон цієї перестороги в поважних вашингтонських дипломатичних колах говорять, що готово прийти до розриву дипломатичних зв'язків між Францією і Злученими Державами Америки. А вслід за тим прийде до захоплення з боку Злучених Держав і інших американських країв, тих посілостей, які Франція має по боці західної півкулі. До тих посілостей належать острови на Карибському морі, Мартинік і Гваделупа, два острови на канадських водах — Сейнт-П'єр і Сейнт-Мікелон, а також французька Гвіяна в Полудневій Америці. Цю пересторогу Кордел Гол видав у зв'язку з звітом з розмови між американським амбасадором в Віші, адміралом Ліґієм з одного боку, а маршалом Петеном і адміралом Дарляном, з другого. Цей звіт не був дуже потішачий.

ЯПОНІЯ ХОТІЛАБ ЗАКЛЮЧИТИ МИРОВИЙ ПАКТ З АМЕРИКОЮ

У вашингтонських колах говорять, що Японія через свого представника адмірала Кішісабуро Номуру від двох місяців старалася добитись з Америкою мирового пакту, в якому обі держави зобов'язалися взаємно не воювати, на взір того пакту, який заключила Японія з Советами. В цьому напрямку кілька разів переговорював адмірал Кішісабуро з секретарем стейту Корделом Голом. Але ці переговори були неофіційні, себто, про них нема жадних протоколів і коли ходять про офіційну політику, то вони не існують. Кішісабуро не хоче офіційно зачинати в тій справі переговори, бо боїться, щоб не зазнав невдачі. Пару днів тому на зборах японської торговельної палати в Нью-Йорку Кішісабуро заявив, що він переконаний, що між Злученими Державами Америки і Японією таки прийде до замирення і вслід за тим до успокоєння на Тихім океані. В вашингтонських колах кажуть, що дотепер американський уряд відносився холодно до цих японських заходів.

ФРАНЦУЗИ БОМБАРДУЮТЬ БРИТІЙСКУ ТЕРИТОРІЮ НІБИ В „ВІДПЛАТУ“

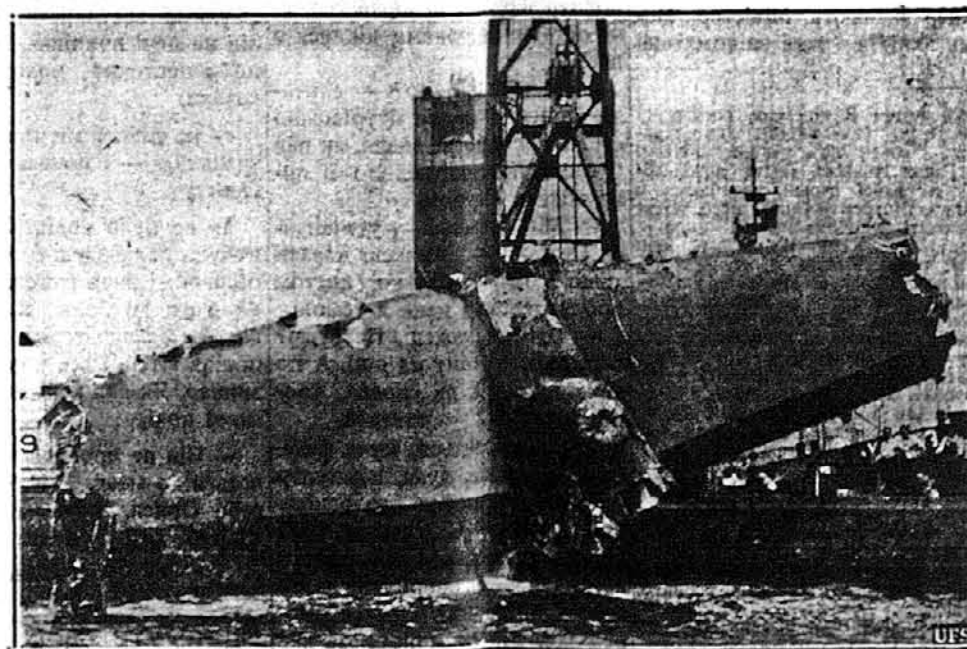
З Анкари, столиці Туреччини, доносять, що францужко-бритійське загострення відносин змагається. Це видно, між іншим, і по тім, що французькі летуни бомбардували британські бази в Транс-Йорданії, кажучи, що це в відплату за бомбардування британцями Бейрута, пристані в Сирії, що є під мандатом Франції. Та по правді так є, що ще ніхто певно не знає, чи це дійсно були французи, що бомбардували місто Амман, столицю Транс-Йорданії. Далі кажеться, що французи відступили німцям летунські бази в Тадмур, Алеппа і Дамаску. Знову французький високий комісар у Сирії, ген. Анрі Дені, твердить далі, що нема ніякого німецького війська в Сирії, та що поголоски, які передають щось інше, є звичайною брехнею. Також каже, що є вправді німецькі летуни, але це ті, що вертають зо сходу на захід, себто ті, що покинули Ірак.

ВЕЙГАН ПРОТИ ПОЛІТИКИ ВІШІ

Зо Швайцарії надходять відомості, що в Віші прийшло до гострої виміни думок між ген. Вейганом, що командує французькими силами в Африці, та Дарляном, що є адміралом і віцепрем'єром. Ген. Вейган має бути цілковито невдоволеним з „політики боягузтва“, а такою має бути французька політика в Сирії. Мабуть з тим получені поголоски в Туреччині, що до Сирії має прийти ген. Вейган і віддати ту територію у руки де Голя, себто в руки „вільних французів“, що стоять по стороні Британії.

АЛЕКСАНДРІЯ ПОТЕРПІЛА

Німецькі бомбовози закидали бомбами Александрію, відому британську морську базу в Єгипті. В пристані були воєнні кораблі, але не понесли ніякої шкоди. Як подає британське звідомлення, не потерпіли теж і військові об'єкти. Але були жертви серед цивільного населення. Згинуло понад 100 осіб. Минулої зими бомбардували пристань італійці. Тоді було до 200 жертв у людях. Позатим пристані не бомбардовано в такий спосіб, що були б якісь поважніші втрати.

КАТАСТРОФА ПІДЧАС ПРОБИ. — Цей великанський чотири-моторовий бомбовик системи „Консолейдейт“ розбився в затоці Сан-Дієго, в Каліфорнії, під час пробного лету. Він упав у воду в кілька хвилин після вилету. З 5 людей на ньому 4 згинули на місці. Світлини показує як частину розбитого літака вантажать на баржу. Як догадуються, літак був призначений для висилки до Англії.

СТАЛІН ПОГОДИВСЯ З ГІТЛЕРОМ ЩОДО УКРАЇНИ, ГОВОРЯТЬ У ВІШІ

ВІШІ. — Асошіейтед Прес подає, що в добре поінформованих дипломатичних колах говорять, що на тайних нарадах Гітлера зо Сталіном прийшло до порозуміння в справі дальшої співпраці, щоб здійснити європейсько-африканський плян Гітлера. Отже в тому пляні Україна, що є під Советами, мала б відіграти дуже велику роль. Вона стала б житницею для цілої Європи. Тільки ще не знати, яке місце займала б у тому новому пляні Росія, бо досі було завжди говорено, що Росія стоятиме на боці від тої комбінації, що її видумали Гітлер з Мусолінієм.

УКРАЇНА ДАЛІ НА ОВІДІ В ТУРЕЧЧИНІ

АНКАРА. — Американські кореспонденти знову доносять з Туреччини, що як високий турецький урядові так і дипломати такі переконані, що Німеччина натискає на Совети, щоб дістати повний доступ до врожайних земель України. Що більше: Німеччина плянує напад на Україну. І то разом з Румунією. І то вже в половині червня. Урядові кола подають з цією певністю, що на німецько-советським і румунсько-советським фронті є 155 дивізій війська, себто коло два мільйони вояків. Далі кажуть, що Румунія проголосила загальну мобілізацію, що кінчиться в половині червня. Усе те діється на те, щоб змусити Совети страхом або війною відступити Німеччині доступ до українського збіжжя і кавказької нафти. Румунія мала б дістати назад Басарабію, звідки Совети навіть мають уже забирати цивільне населення.

Що кажуть в Берліні й Букарешті?

Усі ті повищі поголоски є противні тому, що говориться в Берліні. Націстівські урядові кола тепер постійно заявляють, що ще ніколи не було таких дружніх відносин між Німеччиною і Росією, як є тепер. Стверджують, що Совети точно виповняють усе те, до чого зобов'язались і доставляють Німеччині поживу і нафту в уможливленні кількості. Знову в Букарешті кажуть, що те, що називають „загальною мобілізацією“ є тільки звичайним сезонним покликом на військові маневри. А те, щоб Румунія пішла проти Советів називають „каварняними балачками“.

АТАКУЮТЬ ВЕЛЕСА.

БЕРЛІН. — Націстівська преса нападає на підсекретара стейту Сомнера Велеса за те, що він заявив, що Югославія зістала розчленована силою. Коли що сталося з Югославією, пише націстівський „Фелькішер Beobachter“, то в тому звинувинив багато теж і Велеса. Інші газети пишуть, що „Злучені Держави спровокували Югославію до того, що Німеччина була змушена на неї напасти“.

ГІТЛЕР ПРО НАПАД НА АМЕРИКУ.

БЕРЛІН. — Джан Кюдагі, американський бувший амбасадор до Бельгії, а тепер журналіст, вертаючи до Америки, передав за дороги своє інтерв'ю з Гітлером, яке передрукували американські газети. Гітлер підкреслив, що американські конвої означують війну Німеччині зо Злученими Державами. Запитаний про еventуальний німецький напад на Західну Гемісферу, себто на американські землі, Гітлер заявив, що початкова команда німецької армії вважає таке підприємство фантастичним, таким самим як напад на місяць. Гітлер ще казав, що він за високою цінити американську інтелігенцію, щоб повірити, що американці дійсно вірять у такий напад, про який думають торговці війною, бо переконані, що війна це нагода на добрий бізнес, що теж є помилкою, бо війна руйнує бізнес. Коли напад на Крету, казав Гітлер, був тяжким підприємством, то що тоді думати про напад на край, що є відділений морем і віддалений на 2,500 миль. Далі Гітлер говорив, що стандарт німецького робітника буде підвищений, бо він далі мріє про те, щоб кожний робітник мав свій автомобіль. Говорив ще про торгівлю при допомозі виміни товарів та про те, що він думає про мир, добробут і щастя цілої Європи.

БРИТІЙСЬКА ФЛОТА МАЄ НОВЕ ЗАВДАННЯ.

ЛОНДОН. — Уся британська флота, що знаходиться на сході Середземного моря уже є в бойових формаціях і жде тільки на приказ, щоб обстрілювати ристані й побережжя Сирії, коли цей край займуть британські війська. Проти французьких сил, що є в Сирії, а має там бути до 60,000 вояків, британці можуть виставити, в разі потреби, армію з пів мільйона. З того виходить, що навіть якщо французи в Сирії дістали від німців допомогу, то не будуть в силі вдержатись перед британцями, якщо ті захочуть дійсно забрати Сирію.

"SVOBODA" (UKRAINIAN DAILY)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
by the Ukrainian Press and Book Company, Inc.,
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1914 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед
новим числом, в котрому оголошувач хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

3 Канади належить посылати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ВІСТІ ЗО САМОГО ДЖЕРЕЛА

Вчора закінчили ми серію з 19. статей, в яких старалися передати нашим читачам, себто американсько-українському громадянству, а в дальшу чергу ще й розпорошеному по світі українському громадянству, до якого доходить наш часопис, дещо з того, що діється на українських землях під більшовицькою окупацією, зокрема те, що діється на Західній Україні.

Ми свідомі того, що подали замало, що не подали багато такого, що відносилось до Східної України, себто тих великих просторів, що вже в більшовицькій неволі понад 20 років. Але, як бачимо, то й те „мало“ забрало аж 19 чисел часопису!

Ще скажемо, що ми подавали тільки таке, що є наскрізь перевірене. Те все, що читачі знайшли в тих статтях, є наскрізь правдивим. Зроблено це й тому, щоб сам читач міг мати нагоду пізнати правдиві факти і витягати собі з них свої власні висновки. Тому і матеріал, нагороджений ось таким способом, має на нашу думку, особливу цінність.

Правда, є в тих статтях дещо й такого, що виглядає радше на почування чи побажання. Але нам треба було це подати хочби тому, що автор наставляв на те, кажучи, що це не тільки його власні почування, але й усіх тих, з ким він сходився, жив і працював.

Очевидно, що був ще й такий матеріал, який пропущено. Але це зроблено тому, щоб не наразити людей, що це є на волі, або знаходиться у слідстві. Автор, як тільки прибув до Америки, не хотів взагалі подавати до часописів своїх спостережень, а обмінявся з ними з певним колом знайомих. Казав, що не хоче, щоб через нього інші терпіли. Але, як побув трохи між нашими людьми і наслуховався того, що вони думають про свій рідний край, а зокрема як зачав читати те, що пишуть тут в Америці московсько-більшовицькі стуляки про відносини в Україні, рішив поінформувати наше громадянство про дійсну правду, даючи широкі відповіді на низку поставлених йому питань. Так і повстали оті 19. статей.

З тих інформацій переконуємось, що не може бути ніякого сумніву щодо цього, щоб український нарід на своїх землях міг погодитись з московсько-більшовицькою неволюю. До бунту проти окупантської влади не потребує він ніяких „гітлерівських“ чи інших агентів, бо положення таке, що мусить прийти до революційного зриву українського народу проти влади Сталіна і Москви. Це певне. Як і певне те, що український нарід не рахує в тій боротьбі, що мусить прийти, на — нікого. Знає, що якщо визволиться, то тільки своєю власною кров'ю і своїми власними жертвами. Ось ті висновки нам здавна відомі. Але добре, коли з'являється хтось, що тому кілька місяців ходив ще по рідній землі, та привозить до нас такі вісті, що це скріплюють.

ВІД МОЛОВОТА ДО СТАЛІНА

(Надіслане з Женев, Швейцарія).

Яка справді ріжниця, подумав хтось, чи формальним головою Совнаркому СРСР буде Сталін чи його найвірніший слуга, Молотов, коли цілий цей своєрідний уряд залежить в дійсності зовсім не від президії Найвищої Ради, а від значимий політичний знаряддя верхівки московських можновладців? Але в дійсності цей політичний акт є видимим знаком закінчення цілої політичної еволюції СРСР протягом останніх років, результатом цілої низки подій невидимих для невірної око пересічного політичного, європейського спостерігача і незрозумілих для невірної преси. До того ж московський уряд і преса зробили з свого боку все, щоб заховати від політичної опії Європи справжнє значіння зміни на посаді совєтського „премієра“. „Ізвестія“ з 7. V. подали оськільки ляконічний як і гідний сміху указ президії Найвищої Ради СРСР про звільнення тов. В. Молотова від обов'язків голови Совнаркому СРСР в наступній стилістиці: „З огляду на поновні заяви т. Молотова про те, що йому важко виконувати обов'язки голови Совнаркому разом з виконанням обов'язків наркомів зовнішніх справ — відволікти прохання тов. Молотова про звільнення його від обов'язків голови Совнаркому“. Другим таким же указом призначається його заступником голови, а третім указом призначається головою тов. Сталіна.

Найбільш комічним в цих указах виглядає їх обгрунтування „перетопленням“ Молотова обов'язками голови Совнаркому, „обов'язками“ наскрізь формальними з огляду на декоративний характер цілого совєтського уряду. „Репрезентативного“ зрештою є прихильність тов. Молотова на посаді міністра закордонних справ, про яку він, не бувши поза своєю історичною подорожжю до Берліна ніколи в Європі, має дуже загальне поняття. Поміняючи те, що „самостійну“ зовнішню політику Кремля тепер робить голова в Берліні. Цяж прикмета московської політики зясує вистарчально, чому „перетопленням“ Молотова не можна було звільнити від обов'язків міністра закордонних справ, а саме тому, що це могло б виглядати як зміна напрямку політики, устійненої в Берліні.

Там же треба шукати й роз-

гадки раптової і несподіваної охоти Сталіна розпочати зовсім не блискучу назагал кар'єру більшовицького бюрократа і дочепити до високого титулу „батька працівників цілого світу“ цизкий титул голови Совнаркому, наступника Рикова і Молотова. Повідомлення про дивовижний скок Сталіна на совєтську бюрократичну арену стрінула невітральна преса припущеннями, що СРСР стоїть перед якимись новими великими рішеннями. З огляду на те, що співпраця з Німеччиною ніким новим рішенням не була б, були навіть спроби витлумачити цю „подію“ як сприятливу для Великобританії. Але по двох днях з'явилися й вістки про те, що Сталін зробився прем'єром, щоб стрінувся з Гітлером. Оскільки московський уряд залежить від ласки збройної сили Німеччини, друге припущення є в кождім разі більш злогісним ніж перше. Оскільки побачення між Гітлером та Сталіном справді планується, сказати розуміється важко, тим часом з Берліна нема ані ствердження, ані спростовання наявності такої поїздки. Але нема сумніву, що призначення Сталіна головою Совнаркому відбудеться в якійсь разі не проти волі Берліну, а дуже можливо, що й на виразне бажання німецького уряду. Більш ніж правдоподібно, що вихилися московської зовнішньої політики німцями нарешті надокучили також як „інтернаціональні“ балаканина заступників московського уряду і преси. Можливо, що вони рішили позбавити московський уряд можливості лянувати поміж обома таборами великодержав, ховаючись за „соціалістичні“ гасла Комінтерну, себто комуністичної партії СРСР. Чи скріпить Сталін авторитет московського уряду за кордоном, стаючи на його чолі, більш ніж сумнівно, але нема ніякого сумніву, що він „компромітує“ цим безнадійно комуністичну партію. З огляду на територіально-авторитарний характер більшовизму та цікавиту фінансову і політичну залежність комуністичних партій всіх держав від Москви, може Сталін слушно сказати — комунізм це я. Стаючи на чолі московського уряду не підпорядковує він його комуністичній партії, бо його вже підпорядковано безнадійно Берлінові, а виявляє отверго-старий і фактично давно вже відомий факт, що цій Комінтерн служить лише інтересам Москви, а не інтересам Москвичини, ін-

тересам московського імперіалізму. Кінчиться таким чином дурновата комедія подвійної політичної гри з подвійними ролями, з одного боку удавати, що московський уряд лише тимчасово примушений порозуміватися з Німеччиною, тим часом як комуністична партія все готова боронити „інтереси демократії“.

Сталін гарантією для Берліна.

Перебрання проводу московського уряду Сталіном забезпечує в деякій мірі державні „осі“ перед несподіванкою, яку вони мали в Білгороді. Стаючи тепер на чолі московського уряду в моменті, який не він очевидно визначив, втрачає тим самим Сталін можливість зробити це в більш відповідних і сприятливих умовах. Разом з тим перебирає він як фактичний керівник московської олігархії відповідальність за всі зобов'язання Московщини супроти Німеччини і цілого потрібного союзу. Стаючи на чолі московського уряду робиться Сталін полоненим того фактичного становища, в якому перебуває тепер СРСР, закладником і живою гарантією виконання зобов'язань перебраних в господарським і політичним відношенням супроти Німеччини. Уступити покладаючись на „превентив“, як Молотов, чи на своє бажання виконувати краще обов'язки генерального секретаря партії, він не може, не зражаючи перед державами потрібного союзу, про що справді ходить.

Сучасна ситуація нагадує трохи ту, яка була перед самим початком сучасної війни. Як тоді порозумілися з Москвою, так і тепер перед можливим вступленням Злучених Держав Америки у війну, доводить Берлін виразно, що на Москвичину у війні проти Німеччини нема чого числити. Чи матиме це тепер кращий результат ніж тоді, буде незабаром видно. Але в кождім разі війна очевидно затягується і Німеччина намагається устійнити відповідно до своїх планів роллю СРСР поміж іншими державами, які співпрацюють з нею на господарським і політичним полі.

Деякі дивенки припускають, що Німеччина може зажадати від московського уряду не лише визнання нового ладу в Європі та господарського співробітництва в його внутрішній шляхом відповідних поставок нафти і засобів поживи, а й права переходу німецької армії через совєтську територію. Це останнє припущення ледви чи може бути слуханим, бо присутність чужих збройних сил на совєтській території була б рівнозначною з розбиттям СРСР

на його складові національні частини, отже проти цього мусів би боронитися збройно навіть сучасний московський уряд.

Поворот до царської Росії.

З погляду внутрішніх совєтських відносин відповідає „призначення“ Сталіна на посаду „премієра“ прискореному повороту цілого совєтського ладу та „ідеології“ до традицій і засад царської Росії; недурно ширить московський уряд так старанно культ Івана Лютотова. Перебрання проводу московського уряду Сталіном можна вважати тимчасовим завершенням цього наскрізь реакційного політичного розвитку СРСР. Перехід Сталіна на цю скромну „буржуазну“ посаду зробилося потрібним також і тому, що пристосувати партійні „засади“, звичай і цілий апарат комуністичної партії до відродження царизму в СРСР було б без порівняння важче ніж так званий совєтський уряд. До того ж партія, особливо в останнім часі, вже охоплювала далеко не всі політичні кола і елементи московського імперіалізму. Отже стаючи на чолі московського уряду Сталін може до нього свого роду об'єднання московських національних сил, партійних і „непартійних“ більшовиків.

Комуністичний апарат не дописав.

Пожертвувати партію для уряду було Сталінові тим легше, що вона показала себе цілком нездібною перевести ті господарські завдання, які війна поставила перед СРСР, а спеціально перед його „експортом“. Розбещені управлітєльним становищем на проміж двох десяти років, здеморалізовані неробством і скорумповани хабарами і звичайними злодіями показалися комуністи цілком нездібні перевести мобілізацію совєтського господарства. Але „непартійні“ більшовики очевидно не багато кращі партійних, отже й з великого їх числа вибрати щось менш нікчемне досить важко. До того ж не має Сталін ані досить авторитету, ані досить рішучості, чи він так подивляється на Івана Лютотова. Зрештою не має він очевидно й найменшого наміру розвивати сучасну комуністичну верхівку московського імперіалізму. Дотеперішні зміни в совєтській „уряді“ обмежилися лише особою його голови.

Можливо, що ці зміни для когось бажані в межах СРСР і поза ними. Можливо, що політичним колам деяких держав подобається більше бачити Сталіна на чолі московського

уряду ніж лише його слугу Молотова. Можливо, що цей уряд з Сталіном на чолі буде мати для москвичин більше значіння ніж попередній. Для поневоленних націй СРСР з Україною на чолі цей уряд значить не більше ніж попередній. Ці нації можуть витягти нове „призначення“ Сталіна на перш за все як поразку комуністичної партії СРСР і московських можновладців, які на неї опираються; поразку спричинену головно боротьбою поневоленних націй проти Москвичини.

К. Волинський.

ПРИМУСОВІ РОБОТИ ПРИ БУДОВІ ШЛЯХІВ В УКРАЇНІ

Надешитися зазначити новий „поступ“ в Україні. Раніше лише українців засилалося на примусові роботи, а тепер їх уряджено до того ж і по цій Україні. „Вісті“ з 10 квітня пишуть:

„Боротьба за хороший (добрий) шлях стала у нас справді всенародною справою. Цього року планується спорудити на Україні 3,214 кілометрів автогужових (возових) доріг і близько 13,000 квадратних кілометрів, 135-кілометрової стрічки доріг зв'язує місто Чавуну і сталі (криці), Дніпропетровськ, з центром залізнично-рудного басейну, Кривим Рогом. Три області Київська, Харківська і Полтавська наповнюють працюючи в цій будівні прокладаючи дороги Київ-Харків через Полтаву. Запоріжжя закінчують шлях між Запоріжжям і Мелітополем. Частково здійснено вже завдання зєднати Крим з Москвою. Споруджується також шосе Одеса-Херсон-Миколаїв та між Черніговом і Новгородом-Сіверським. На півдні України мають розпочатися праці вже в третій декаді квітня, а в північних областях не пізніше другої декади травня.

Тепер передові області використовують цілий свій транспорт і робочу силу безпосередньо при будованні доріг. Там же, де не вистарчає матеріалу, доводиться відокремити частину сил і транспорту на виготовлення і підвезення матеріалів. Новим в будованні шляхів цього року є запровадження щоденного графіку (розкладу робіт), який подаватиметься до відома безпосередньо дотичним колхозам. Ради несуть повну відповідальність за здійснення плану будовання шляхів. Найважлишою умовою правильного керування будов шляхів Радами є насамперед уміле, розумне і точне оброблення сполучення будовання шляхів з поточними сільсько-господарськими кампаніями...“

ПЕРЕД ОСТАТОЧНИМ НАПАДАННЯМ УКРАЇНСЬКО-СЛОВАЦЬКИХ ВЗАЄМИН

Провідник української національної групи в Словаччині, інж. Гелетка, відбув низку розмов із представниками словацького уряду й resortивні міністрами в справі остаточного налаштування українсько-словацьких взаємин та в порядкуванні організаційно-го життя українського населення Словаччини. Розмови відбувалися у дуже щирому й приятельському дусі. В словацьких відповідальних кругах остаточно доходить до розуміння, що питання української національної меншини не можна далі відкладати, бо це було б лише продовженням нездорової політики. Розмови вже майже закінчені й є надія, що скінчатися позитивно та вийдуть на користь обома сторонам: і українському населенню Словаччини й словакам.

ТЕАТР У ПРАЗІ

Українська Драматична Студія в Празі влаштує ряд українських театральних вистав. Все українське громадянство давно відчуває брак театральних вистав в Празі, і це вело до думки заповнити цю прогалину в культурному житті української еміграції. Несприятливі обставини примусили, замість проєктованого сталого театру, дати публічний ряд українських вистав і забезпечити їм, згідно з першим проєктом, належний мистецький рівень.

БОГДАН ЛЕПКИЙ.
Орли
Історичне оповідання з pp. 1734—1750.

Зачинила хату, замкнула на ключ, ключ за пазушку, йде. Німий її до саду провадить. А в саду, в тіні, де лиш гіллям обіймаються — він, Петро. Гадала, що збожеволіє з утихи. Ніби її мову відняло, слова промовити не сила. Лише чуже його, смажні уста на своїх і його рамена кріпкі, вони стискають її до болю. — Оріє, серце моє! Бачиш, перше листа, яє казав тобі. — Вернувся? — питає Оріє. — Не сміло доторкається його рук, не сміло водить долонь по голові, мов не вірити, що це він. А Петро: — Ще не вернувся, ще тільки прибіг до тебе, бо дуже затужив за тобою. — Не вже затужив? — Питаєш? — і знов ті смажні уста, і ті рамена кріпкі, що стискають до болю. А тоді: — Це. Орієчко, цюйно перше листа паде, а як останнє летить, я буду біля тебе. — Не жартуєш? — Шож бо ти? Біля тебе буду, і вже нас ніхто не розлучить. — А батько? — спитала сумним голосом Оріє. — Твій батько не противиться нашому швадру, Оріє. Я вже балакав із ним, і я маю його згоду. — Ти? З моїм батьком? Балакав? Що це ти кажеш, Петре? Бог знає, де мій батько. — А проте — Бог знає, але знаю й я. — Нахилився до її вуха й шепотом: — Я зі своїми людьми твого батька відбив, і він вепер у безпечному місці. — Де? Де він? Кажеш бо хутчіш! — наставляла Оріє. — Батько твій у Києві, в одному монастирі. Безпечний.

Волос із голови йому не впав. Ми тільки чекаємо ще, щоб усе перемололося в краю. — А мелеться воно? — Ще й як. Москалі, бач, перетягнули струну. Самі це тепер визнають. Міністер Волинський²⁸⁾ таке звідомлення

28) Артем Волинський, російський дипломат (1689—1740), замінив на Галич Іванович, займав важливі місця на дворі царів, але попав у неласку (через Бірюка), його обвинуватили у протирасійських змові й закатували. Той Волинський був 1737 р. на Україні й написав звіт до двору про тодішню неспокійну країну: „Україна пуста, слава-сила людей пропала, спадкоємство випало на війну, що й хліборобів не залишилося, щоб засіяти поля... робити на полі нема ні кому, ні чим... з самого нижнього краю поля забрали до армії 14,000 воїнів, а з інших, то й не знають...“

Іван Барятинський, російський військовий діяч (1684—1738), був дві роки (1736—1738) за правителя України на місце князя Шаховського. Про нього оповідали, що він записав про собі нешуку пам'яті, захищав народ від татарів, які наклали на нього Москва у зв'язку з воєнним станом. Дамас Кейт, англійський політичний діяч, з роду шотландців (1695—1758), перейшов на російську службу, брав участь у турецькій війні, 1740 виконував гетьманські обов'язки на Україні (був головою „Правління“), 1747 перейшов на прусську службу, де став фельдмаршалом.

про свій побут на Україні написав, що сам Бірюк зажадує: князя Барятинського відкликали від нас, айглиць Кейт на його місце приїшов. Воєна він завзятий, але людина, кажу, добра та чесна. Не дозволить на такі безправства, які останніми роками ділися в нас. — А твій батько? — спитала Оріє, й серце її трівожно стиснулося, бо не знала, як пан Сузіма поставиться до її подорожжя з Петром.

Мій батько? — усміхнувся Петро. — Можеш казати „лаш“, бо мій батько листом поблагословив мене з тобою. — Що ти кажеш, Петрусь? — повила Оріє на шні. А по хвилині: — А як справа твого батька? — спитала. — Перемелеться, мука буде. Ти вже, може, чула, що тепер у столиці шораз голосніше про царівну Єлисавету Петрівну балакають. І про нового гетьмана заговорили... Бо шораз нище наш Олексі Розум іде. Він за могого батька стоїть. Може за який тиждень-два батько теж вернеться до хати. Може, не тими кінцями, що поїхав, і без того доб-

ри, що забрав був з собою, але повернеться. Московська справедливість дорога річ, Оріє... — А ті орли? — спитала. — Кажуть, у Петербурзі сміялися з них, аж лягали. „Сузіма государственных орлів на печі припікає, ось який це жорстокий малорос“, — казали.

— Ім сміх, а ми такого горя зазнали, — почала нарікати Оріє. — Та не було коди. Бо знову почула палючі уста на своїм обличчі, і знов рамена стиснули її аж до болю. Довго-до. Аж зашепестіли листки, повняв вітер, і все розвіялося і зникло. Як сон золотий української ночі.

— Він не пропаде, він вернеться до мене, — потішала себе Оріє, вертаючись з німим зі саду до хати. (Кінець).

ВПІСУЙТЕ СВОЇХ ДІТЕЙ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ І В ТАКИЙ СПОСІБ ЗАБЕЗПЕЧІТЬ ІХ БУДУЧИНУ.

НА РІЖНІ ТЕМИ

В ЧАСИ НЕВИПОВІДЖЕНИХ ВОЕН.

„Дітройт Фрі Прес“ заявила в своїй недільній виданні, що вона змінює своє становище: вона була досі за ізоляцію, себто за те, щоб Америка не вилася з іншими державами, бо, мовляв, це може вмішати Америку в війну.

„Тепер жереб вже килено“, каже „Дітройт Фрі Прес“; „ми є вже в цій війні так, як і ми є формально війни виповили через наш конгрес. Тепер завертати вже не можна“.

Ведення війни без виповідження вважалося досі протиправним міждержавному праву. Жалілися на порушення цієї застави могли би тепер тоталітарні держави. Однак хто завів ведення війни без виповідження, як не тоталітарні держави?

УМОВИНИ МИРА.

Освальд Гарисон Вилард, колишній редактор „Нейшена“, критикував оноді на вашингтонській конференції організації „Кіп Америка Авт Оф Вор“ президента Рузвельта за невідповідне означення цілей війни.

Вилард казав, що назвати знищення Гітлеризму ціллю війни не є ні розумним, ні вистарачючим. На його думку, американський уряд повинен би докладно сказати, на яких умовах він готов зроби ти мир з ворогом. Як американський уряд цього не зробить, говорив Вилард, то знову може трапитися таке, як трапилося в минулій війні, що ми може виграти війну, а програємо мир.

Не досить сказати, що треба знищити гітлеризм, бо де кінчитися гітлеризм, а де починається наприклад німецькість, про це ще можна багато спорити.

ТЕПЕР ЧАС?

У своїй книжці „Тепер час“ П'єр вен Пасен, американський журналіст голландського роду, старается довести, що Бритійська Імперія пропала, як Гітлер захопив панування над Середземним морем. Мовляв, тоді Гітлер легко може захопити Дакар, французьку полісіть у Африці, з котрої він легко зможе атакувати Бразилію, а з Бразилії Злучені Держави.

Тому він радить вислати негайно виправу до Дакару, на Канарійські острови й на Азорі, конвоювати всі військові матеріали американською флотом, заборонити дозвіз воєнних матеріалів до Японії й таке інше.

А понад усе все він радить підмінувати довіру німців даючи записки, що Злучені Держави хочуть вільної Німеччини в вільній Європі.

Отже ще один публіцист домагається встановлення мирної програти американського уряду.

ДЕ ВІЗ, А ДЕ КОНІ.

У своїй книжці про міжнародні справи в теперішній мент Едвард Мід Ерл, професор економіки й політики в Інституті Вищої Науки в Принстоні, Нью Джерзі, каже, що пересічна людина не знає нічого багато про міжнародні відносини, від котрих залежить доля кожного краю, а з тим і кожної людини, а не знає тому, бо вона занадто часто, замість відкликати при вирішуваних політичних, економічних і військових справах до розуму, відликується до серця.

Проф. Ерл ударив цях по голові, коли наткнувся, що розуміти міжнародні справи важко, бо вони складаються з політичних, економічних і військових. Кожна з тих

ділянок така велика, що треба багато студій на її зрозуміння. Тому й не диво, що пересічні люди важко зрозуміти міжнародно політику.

Не обіймаючи розумом усіх складних справ, людина старається розв'язувати їх чуттям, а через те, що вона розв'язує їх чуттям, вона покладається менше на розв'язування їх розумом, себто на докладе їх зрозуміння. І так справа йде сапим колом. Зовсім як це старе блудне коло з темнотою й біднотою: чому люди бідні? Бо темні. А чому темні? Бо бідні.

ЩО ВАРТА ЦЕНзуРА?

Цензура газет є безвартісна. Як уряд почне, на випадок війни, цензурувати газети, себто заборонити, що вони мають писати, то цим він собі ніщо не pomoже. Себто заборона такого писання не може впливати на публічну олінію. Така заборона не може навіть не допустити новинки до того щоб вони дійшли до ворога.

Такі думки висказав оноді визначний американець. Замітно, що це був ніхто інший, як Джордж Кріт, котрий був урядовим цензором під час першої світової війни.

Читаючи це, я хотів би вірити, що Кріт сказав це ширю. бо так він вірить, а не тому, що він не сподівається стати тепер цензором.

ІСТОРІЯ ВЧИТЬ?

Джордж Кріт добре зробив, що в хвилі, коли появляється думка про потребу заведення цензури на газети й радію, пригадає досвід з цензурою в минулому, бо якраз тепер появляється теж думка, щоб завести прогібіцію, себто заборону гарячих напиків.

Очевидно, не для всіх людей, але для воєнних і моряків воєнної флотії, однак й це небезпечно, бо в минулому прогібіція для всіх починалася з прогібіції для воєнних і моряків. Отже не дивлячись на досвід з прогібіцією, який певно ще всім стоїть добре в пам'яті, є ще люди, які готові завести її ще раз.

„Кажуть люди, що історія вчить; однак, коли судити по людських поступках, то віддай або історія зла вчителька, або в неї злі ученики.“

ПІП У ДЗВІН, ЧОРТ У КЛЕПАЛО.

Американський департамент стейту виступив у своїм листі до югославського представника в Вашингтоні з гострою критикою проти Німеччини за розбивання Югославії та творення так званої „незалежної держави Хорватії“. Каже департамент стейту, що американський уряд і американський народ обурені на такий наїзд і калічення Югославії.

Коли американський департамент стейту висказує обурення американського народу, в цьому народі є певно частина, яка зовсім не є обурена на повстання „незалежної держави Хорватії“: існує тут досить численна група хорватських імігрантів, які вважають, що „хорватську державу“ за справжню незалежну державу.

Причину цього становища хорватських імігрантів можна знайти звичайно в їх минулих досвідах. Як каже Пітер В. Рос у „Крисчен Сайенс Моніторі“, оцінити благодати духовної свободи може лише той, що інтелігентно з неї користав; поки люди стануть здібними на все до свободи, вони мусять розвинути в собі поняття вартості й духовності людей. Якже могли хорвати виплекати в собі таке пошанування до свободи, коли вони були під гнетом сербів?

ІНВАЗІЯ НОРВЕГІЇ — КОШТОВНА

У половині травня промовляв в Едмонтоні другий раз на протязі року Карл І. Гамбро, норвезький державний муж, б. голова норвезького парламенту, що від року перебуває в Канаді. Він заявив, що згідно з обчисленнями британських експертів альянти мають норвезьких кораблів на 4,500,000 тон поємності. Ті кораблі зможуть допомогти до перевозу висадження на європейську сушу коло 1,000,000 воєнів, потрібних для здобуття остаточної перемоги над німцями і відібрання їм зайнятих країв. За словами Гамбра норвезька торговельна флота мала менше втрат від тоді, як станула отверто по стороні альянтів, ніж коли Норвегія була нейтральною. Не було ні одного випадку, відколи норвезький уряд на вигнання обняв владу над своєю флотом, щоб котрий з кораблів втік до неприятельської пристані, або, щоб котрийсь з моряків відмовився від виправи до полоти, що уважалася небезпечною з огляду на неприятельські міни або підводні лодки.

Німецька інвазія до Норвегії була дуже коштовна, казав Гамбро. У часі цієї інвазії Німеччина втратила одну третю своєї флотії і до 100,000 воєнів. Норвезька армія, що не мала нагоди змобілізуватися, заки наступила нацистська інвазія, боролася з армією 400,000 німецьких воєнів при допомозі 27,000 воєнів експедиційної альянтської армії. Німці, говорив Гамбро, подали свої втрати на 1,100 воєнів. А вони поховали самих тільки офіцерів і підофіцерів на однім кладовищі, недалеко Осло, в 5,000 гробах. Тіла звичайних німецьких воєнів

кидано разом у дерев'яні скрині й палено. Тіла багатьох німецьких воєнів кидано до каналів, щоб тим чином приневолити норвезькі муніципальні влади ховати їх своїм коштом.

Недостача аеропланів у норвежців і протилетунських гармат була причиною успішного підбою Норвегії німцями. Норвежці були рішені не піддаватися. Та, як стало очевидне, що дальша боротьба в краю не має ніяких успіхів на виграну, всі війська, які могли бути евакуовані, відіслано до Англії, а політичну армію здемобілізовано, заки німці дістали її в свої руки. У дійсності не було формального піддання. Коли норвезькому парламенту предложено німецький ультимат, він рішив відкинути його. На цій історичній сесії, як пригадає собі Гамбро, було прийнятих 146 послів з усіх 150. По вибусі війни німецькі літаки вганяли беззастанно й робили атаки на норвезького короля й наслідника престолу Оляфа. Лиш завдяки глибоким снігам, в які впадали німецькі бомби як у подушки, вдалося запобігти, що згадані особи не були вбиті від повітряних атаків.

Утечу короля і наслідника престолу, за словами Гамбра, уможливив малий експедиційний відділ британського війська, що висів на сушу в південній Норвегії. На початку війни успішна німецька пропаганда впровадила в блуд західну півкулю, що в норвежців не було сили, щоб ставити спротив німцям. Президент Гамбро висказувався з сарказмом про майора Квіслінга як норвезького зрадника.

УКРАЇНСЬКІ ЦЕРКОВНІ СПРАВИ

В останніх днях березня ц. р. помер у Римі доволітний асесор св. Конгрегації до Східної Церкви, монсйор Чезаріні. На його місце в перших днях квітня настановлено Р. Е. архієпископа монсйора Арату. Це людина, що перейшла всі ступні церковної ерархії, почавши від сільського пароха, де працював повних чотирнадцять літ, через усі етапи дипломатичної ватиканської служби: був він секретарем Апост. Нунціятури в Празі, опісля на тім же уряді у Відні, потім аудитором Апост. Апост. Нунціятури першої класи в Португалії, — врешті 1937. р. стає титулярним архієп. і Апост. Нунцієм в Естонії і Латвії. Після прилучення тих країв до Советів стрічає його новий аванс у нашій Конгрегації, бо займає він перше місце по кардиналі-

секретарі тієї Конгрегації. З українськими справами він добре ознайомлений із часу свого урядування у Празі. Архієп. Арат — людина пряомолінна, чистого характеру, з глибоким почуттям справедливості, віддана зовсім справам католицької церкви, при тому тиха й скромна, що любить працювати без гамору й зайвого розголосу. Можна мати оправдану надію, що новий високий урядовець у св. Східній Конгрегації прихильно поставиться до всіх потреб і вимог української Церкви.

Як відомо, мин. року під оцінь Апост. Престілі, беручи під увагу добро василинських монастирів у межах Мадярщини, поділив їх на три групи за національністю, а саме групу українську, румунську і мадярську, з окремими настоятелями й новіціями для кож-

ДЖАН Г. ВАЙНЕНТ.

американський посол в Англії, що приїхав до Злучених Держав, щоб здати президентові Рузвельтові рапорт з стану Англії, військового, економічного й суспільного.

ної групи. Настоятелем української групи, що обіймала п'ять монастирів: Ужгород, Мукачево, Мале Березне, Імстичево й Боронява біля Хусту, назначено о. д-ра Антона Станканиня. Він забрався до обсади українських монастирів нашими черцями. Однак це не подобалося будапештській владі і вона, може й на чийсь підпенті, вивезла з Карпатської України аж сімох молодих свідомих василин до румунського монастиря в Мікулі і там їх перетримує вже кілька місяців, відмовляючи їм дозволу на поворот в Карпатську Україну. Українські монастирі обсадили мадяри своїми людьми не-українцями, щоб тим легше могли наш наряд мадяризувати. Між вивезеними є отці: Антін Станканиня, Полікарп Лозан, Йосиф Завадзак, ігумен малоберезинський, Мелетій Малинич, Богдан Мересій, Денис Дребітко та Іван Сатмарі.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

WILKES-BARRE, PA. — The St. John Baptist Society, Branch 223, will hold their monthly meeting on Sunday, June 8, at St. Peter & Paul Ukrainian Church Hall, 637 N. River St., W.B., Pa. The Pres., Mr. John Barnes, urged that all members be present for important matters are to be discussed. Also the report of the convention will be given by the two delegates. The Fin. Sect'y urged that all dues be paid promptly or they will be suspended. — John Hrenecin, Rec. Sect'y.

СМЕРТЬ ВЕЛИКОГО ГРАЧА. — Попри катафалок Лу Геріга, відомого грача в „Бейзбол“, в одній Епископальній Церкві в Нью Йорку, перейшли тисячі людей, головню молоді. Були між ними й діти, що грають у „Бейзбол“ на порожніх „дотках“; декотрі з них так і прийшли до катафалку, несучи в руках причащальні до гри.

Евхаристийний Конгрес В ШІКАГО ПРИ ЦЕРКВІ СВ. О. НИКОЛАЯ 25--29 червня 1941

„ЖАЛЬ МЕНІ СЕГО НАРОДУ“, сказав колись Христос. — У хвилі великого народного лихоліття, Христос сьогодні милосердує і о нашій Народі! —

УКРАЇНЦІ ХРИСТІАНЕ! Готуймося до Великого Свята! Поклонімся Евхаристійному Христу, а Він, щоби скріпив нашу віру, побільшив любов, додав сили, бадьорости до змагу, і на кращу долю нас поблагословив.

ВІЙНА ІДЕ НА СХІД. — Французький мандат Сирія стає тепер новим театром війни. Головні повітряні бази означені на карті літаками. Сирія є простором більша від Англії, але має населення лише 3 мільйони 630 тисяч душ. Як німці осадять на добре в Сирії, вони зможуть сильно загрожувати британській флоті на Середземному морю, Суєзькому каналові, флотним базам у Александрії й Гаїфі.

ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. Український Клуб Почесний, від. 70, відбулися 10 червня, в годині 7. ввечір, в галі У. Н. Лозу. 181-183 Філіт ул. Кожний член і кожна членка повинні прийти на збори, принісши свої вклади, зшити свої чеки від У. Н. Союзу яко андешау на 1941 рік, як також віддати тікети на пікнік. — Стефан Гіпура, пресд.: Мих. Самойл, касс.: Антін Онисик, секр. Арсена секретаря Anthony Onysyk, 117 Lake St., Jersey City, N. J. Phone: Journa Square 2-4298.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, А ТИМ-САМИМ СТАВІТЕ СПІВ-ВЛАСНИКОМ ІШТЬ МІЛІОНОВОГО МАЕТКУ ЦЕЇ ОРГАНІЗАЦІЇ.

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

Дин 6. червня 1941. року помер доволітний член Тов. ім. Богдана Хмельницького, вівдлі 133. У. Н. Союзу, в Ньюарку, Н. Дж. ВАСИЛЬ ПТАШНИК. Походив з сел. Вибудови, повіт Березани, Галичина. До У. Н. Союзу вступив 8. червня 1912. р.; прожив 56 літ. Похорон відбувається в вівторок 10. червня 1941., з до- му жалоби, 453 South 18th St., Newark, N. J. до української гр.-кат. церкви св. Івана Христителя в Ньюарку, Н. Дж. Простіться членів, щоби при- були на мітинг вівдлу в суботу, 7. червня 1941., в год. 8. ввечір до церковної галі при Мортон ул., Ньюарк Н. Дж. Вічна Йому пам'ять! Д. Карач, секр.

ПОТРІБНО ЕЛЕКТРИЧНОЇ ЕНЕРГІЇ

НЮ ЙОРК. — Голова федеральної комісії потягової сили, Ліланд Олда, перед представниками компаній виробу потягової енергії заявив, що в Америці мало хто собі здає з того справу, на скільки більше енергії буде потрібно в 1943 році. До цього треба заздалегідь підготуватися, казав він.

В ХОРВАТІЇ ПРОТИ ЖИДІВ

БЕРЛІН. — Нове „королівство“ Хорватії зачало своє існування тим, що видало розпорядок, яким усунуено жидів від культурного й спортивного життя, а також з театру, радія, кіна, преси і т. п.

МЕТОЧЕН, 20. ЛІПНЯ (JULY) 1941 МЕТОЧЕН ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ПАРОХІЇ В ПАСЕРКУ і при співучасті усіх парохій в стейті Нью Джерзі, — відбувається —

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕНЬ В НЕДІЛЮ, 20. ЛІПНЯ (JULY 20, 1941) НА ГАРНОМУ І ЗНАНОМУ МІСЦІ „DANISH PICNIC GROVE“. Пресвітері Влада Кир Іван знає наш спільний торжество Своєю присутістю, де відривають Архієписку Службу Бо- жу і виголосить святої проповіді. Початок Богослуження в год. 10:30. По Богослуженні зачне пікнік, де буде грати оркестра п. П. Сінгур в добродію скалі. Українська молодь буде по- мислювати народними танцями, співом та декламаціями. Додай при- значений на семінар. Вступ 50 ц. На цей торжествений день прийдіть усі! Хай буде він мани- фестцією української католицької справи! Простіться на цей день не робити ніяких пікніків у своїх парохіях чи товариствах. 107.29.64 Комітет.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ІОНІСТАВН, О.

Український День.

Заходом місцевих Злучених Організацій відбувся у нас 1. червня ц. р. Український День. Хоч зранку падав дощ, проте прийшло багато людей, а американські репортери обчислювали, що було їх поперек вісім тисяч.

Свято відкрив через радіо голова Злучених Організацій, п. І. Павловський і зложив всім привіт, наперед в англійській мові, а опісля в українській, а далі попросив всіх, щоб удалися до Парк Театру, де відбудеться концерт за вільним вступом. В концерті мали виконати точки два хори, „Боян” і св. Миколая, та танцюристи з Пітсбурга, Па.

Концерт знов відкрив голова Злучених Організацій, п. І. Павловський і пояснив про ціль цього свята. Він сказав, що це свято місцеві українці, організовані в Злучених Організаціях, влаштовують вже одинадцятий рік і в той спосіб вони морально себе скріплюють та дають про себе чути перед корінними американцями.

Далі він передав провід свята заступникові голови Злучених Організацій, молодому Михайлові Ярошови. Той представив привітним суддю Мейдена і попросив його до слова. Суддя Мейден погратулював українцям, що так чисельно зійшлися і заявив, що ми можемо тут вільно обговорювати наші справи та висказувати свої думки. Але ту свободу ми мусимо добре охороняти і за неї боротись.

Далі виступив хор „Боян” під диригентурою учителя А. Когута і відспівав два гимни — американський та український. Хор був одягнений в дуже гарні українські строї. Вже сам його зверхній вигляд викликав в привітних рясні оплески. По виконанні хороших точок попрошено до слова

другого суддю, Бекенбаха, який сказав, що він не прийшов говорити, тільки слухати гарних українських пісень. Бо музику і спів він надзвичайно любить. Він гратулював хорів за таке гарне виконання своїх точок, та заявив, що яких 20 літ тому про українців ніхто нічого не знав. Коли його перший раз попросили українці говорити на однім їх святі, то він мусів іти до бібліотеки, щоб шосьебуть про Україну довідатись. Тепер про українців всі добре знають. Але, кінчив він, ми всі повинні бути щасливі, що знаходимося тут, в Америці. Його слова публіка нагородила рясними оплесками. Далі представлено суддю Гофмана і міського прокуратора Фореса Кавалерія, який репрезентував посаджених Вільяма Б. Спагнолу.

В далішній програмі хор виконав знов декілька пісень, після чого виступили танцюристи з трьома танцями. Їх точки публіка нагородила рясними оплесками. Тепер М. Ярош попросив до слова о. Понятишина, який в своїй короткій промові дав признання місцевій українській громаді, що вона такі дні устроює. Далі він заявив, що тут, в Америці ми маємо свободу на рівні з іншими корінними американцями і ми повинні за це цей край шанувати і любити, а водночас старатись, щоб чим-небудь допомогти нашим братам в старім краю, яким живеться далеко гірше, ніж нам тут.

Другу частину концерту зачала сольом мала школярка панна Оля Висока. Вона дуже гарно виконала цю точку і віддала рясні оплески. По ній знов виступили танцюристи під проводом п. М. Арсенія з трьома танцями і виконали їх з повним мистецтвом. П. Арсеній подякував привітним за таке щире прийняття. Накінцѣ

З МУЗИКИ

ВЕЛИКИЙ УСПІХ МАРІ СОКІЛ В ОПЕРІ В ШІКАГО

Наша відома співачка Марія Сокіл, яка виступила 18. травня ц. р. вперше в СІВІС ОПЕРІ в Шікаго в головній ролі опери „Галька”, здобула величезний успіх як своїм голосом так і драматичним відтворенням ролі, про що найкраще свідчать голоси преси, які передаємо.

„CHICAGO DAILY TRIBUNE”: „Марія Сокіл співала чудово та одночасно зуміла передати авдиторії усі переживання нещасної сільської дівчини...” (Edward Barry).

„HERALD AMERICAN”: „...дебют Марії Сокіл в ролі Гальки треба вважати дуже щасливим першим виступом на нашій оперовій сцені, тому, що вона дала прегарний образ ролі, яку грала, та співала чудово...” (Herman Dervies).

„CHICAGO DAILY NEWS”: „...молодою Галькою була Марія Сокіл, родом з Києва, яка виступила тут в опері вперше. Її голос є теплий і м'який і дуже подібний до голосу Елізабет Ретберг (світової слави примадонна з Метрополитен Опери — прим. дописувача), як його памятаємо з часів, коли вона співала в RAVINIA. Передача ролі Гальки у виконання Марії Сокіл була незвичайно переконлива, а сцену самогубства в останній дії вона перевела з великою драматичною силою і виразом. Слухати її співу було справж-

„МИРОВА ОФЕНЗИВА” НАЦІСТІВ

ВІШЕ: Дипломати переконані, що заки Злучені Держави вступили у війну, Гітлер виїде з якоюсь мировою пропозицією. Про те саме говорять теж і в Італії та Швейцарії. Ніхто не знає, які це будуть пропозиції, але твердять, що леві, чи в них буде місце для дальшого існування таких держав як Польща, Чехословаччина і Югославія, що їх Гітлер вважає „верзайськими новотворами”.

ньою насолодою...” (Eugene Stinson).

Що торкається польської місцевої преси, то вона помістила незвичайно одушевлені критики про цей виступ, стверджуючи одногласно, що пані Марія Сокіл створила найкращий тип героїни опери „Галька” із усіх дотеперішних вистав цієї опери в Шікаго.

До цього ще додамо, що як шікагівській пресі, так і авдиторії, було добре відомо, що п. Марія Сокіл — українка.

Д-р МИХАЙЛО ЯНКОВИЧ
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР-ХІРУРГ
Урадянні години:
Від 1-3 пополуночі і від 6-8 вечір. В неділі згідно з умовою.
718 SO. 17th ST., NEWARK, N. J.
(near Springfield Avenue)
Tel. Essex 3-4468.

Д-р ВОЛОД. ГАШИЦЬ
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР
690 S. 19 ST., NEWARK, N. J.
Tel.: Essex 3-5066
Урадянні години: Від 1 до 3 пополуночі і від 6 до 8 вечір.
В неділі згідно з умовою.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ФІЛАДЕЛЬФІЯ, ПА. — Місячні збори Тов. Єдності, від. 163, відбулись в середу, 11. червня, в домі Горожан, 847 Н. Френклін ул. Присутні довгоочікувані члени вирішували свої загалом на тих зборах, бо в протиним разі будуть сусесодіями. Початок зборів точно в годині 8. вечором. — Уряд.

Полоса Панамського Каналу, який має дуже велике стратегічне значіння для Злучених Держав, має простір, що вносить лиц 549 квадратних миль.

ІМІГРАЦІЙНІ ПИТАННЯ, віза, нелегальний приїзд. Відповідна поміч і порада. Поради безплатно.
LEONARD TROSKIN — порадишник
67 W. 44 St., New York City.

Д-Р С. ЧЕРНОВ

Гострі й хронічні недуги чоловіків і жінок — Шкіра й кров.
Аналіз крові для подружжя свідства.
Геморойди й желяки лікується без операції.

223 SECOND AVE., cor. 14th ST., NEW YORK CITY, Room 14.
Gramercy 7-7697

Офісові години: 10-8; неділя 11-2.
Жінки-доктор до обслуговування.
X & флюороскоп. — Екзамінація \$2.00.

ХРОНІЧНІ НЕДУГИ КРОВІ, ШКІРИ, МОЗКУ, ПИРОК, МОЧОВОГО МІЗУРА, ЗАГАЛЬНЕ ОСЛАБЛЕННЯ, ПУХЛИКИ ЖЕЛІЗІВ.

ЛІЧЕННЯ ГЕМОРОЙДІВ НА БАЖАННІ Х-РАУ.
Поради Даром.

Екзамінація і Бажання Крові \$2.00.
ЛІЧІМО РОЗШИРЕНІ ЖИЛИ

Гонорар приступний
Dr. BURTON DAVIS

415 LEXINGTON AVENUE,
Cor. 43rd St., Fourth Floor,
NEW YORK CITY.

ГОДИНИ: від 9 рано до 7:30 вечором. В четвер від 9 до 4. Неділями і святами від 10 до 1.

ГОСТРІ Й ХРОНІЧНІ НЕДУГИ

Недуги крові, шкіри й нервів, забурення шлунка й кишків, геморойди („паяль”) і інші застудження відомої кишки. Загалом слабкість, сінтну, артрайтис, ревматичні стани, забурення шлунка й кишків і інші хронічні недуги чоловіків і жінок лікується. Розсідли крові, аналіз урини й інші експерименти правильно діагностують й належне лікування.

Методи модерні. Записується спростити і шепитись, коли це вказано. Приходьте ліній для екзамінації й дайте мені нагоду пояснити вам ваше недомогання.

МЕДИЧНА ЕКЗАМІНАЦІЯ \$2.00

DR. LOUIS ZINS

(29 літ приватної й шпитальної практики)

110 East 16 Street, New York

Bet. Union Sq. & Irving Pl.

Щоденно від 9. год. рано до 8. год. веч.

У неділі й свята від 9. рано до 2. пополуночі.

НЕМА ЗАСТУПНИКА

Ніщо, тільки час може вдосконалити й закріпити посмертну обслугову; на роки обслугову нема заступника.

Що ми були діяльними в нашім званні ще від 1900 року, це є річ першорядної ваги. Організація з меншим досвідом не може мати під собою такого певного ґрунту.

STEPHEN J. JEWUSIAK & SON FUNERAL DIRECTORS

77 Morris St., Jersey City 34 E. 25th St., Bayonne

Phone: Bergen 4-5989 Phone: Bayonne 3-0540

ДОМИ НА ПРОДАЖ

НА СПРОДАЖ в Асторії, Лонг Айленд, 6-фамільний муруваний дім, по чотирь кімнат на родину, всі модерні урідження, бресоний ладу-бінг, залізні-мармурові сходи, білязко стації субвею і сторія. Готівки потрібно 3,000 доларів.

Маємо на продаж багато інших домів і бізнесів, аскуруємо від огню, вивалків; автомобілі, бізнесові урідження, маємо теж ріжні роди аскурацію на життя. Як маєте які справи відносно аскурації, то зайдіть до нас, а ми переглянемо Ваші поліси й порадимо, як зарядитись. Виробляємо пожитки на дом на 4%, виповнюємо аплікації на горожанські папери. В нашім бюро адвокат говорить по українськи.

По інформації дотично домі, аскурації — чи в яких інших справах зайдіть до бюро: 125,7,9

MICHAEL GALLAN and SON,
Real Estate & General Insurance,
31-13 — 30 Ave. (Grand Ave. Sta.),
Astoria, L. I. Ravenwood 8 8120.

НАЙДУТЬ ПОСАДУ

ПАРОХІЯ укр.-кат. церкви Преч. Д. Марії у Форд Сіті, Па., потребує сечас ДЯКОУЧИТЕЛЯ, який учить би діти, провадив хор і давав представлення. Смотні мають першество. Платня після умови. Писати на адресу: 1133 — 6th Ave., Ford City, Pa.

МЕШКАННЯ ДО ВІНАЙМУ

ДО ВІНАЙМУ три гарні кімнати, купальня, парове опрігання. До фронту рент \$26, на подіря \$20. Суперінтендент говорить по українськи. 419 E. 12th St., New York City 126,8 9

ПОДЯКА

ІРВІНГТОН, НЮ ДЖЕРЗІ,

4. червня 1941.

Марта і Евстакій Зелінські отсено дорожню складання ширшу подяку всім гостям, а зокрема Комітетові, котрі з нагоди 25-літнього ювілею нашого подружжя урядили нам таку милу несподіванку, т. є. забуву, що відбулася в обох салях на Корт стр. при участі багатьох гостей.

Складаємо подяку друзям, друзкам, старостам і сторостіні за їх труд. Дякуємо Митрофану Литвинові, що так гарно перепроваджував ювілей як „тостмайстер”. Подяка всім, що подали желання через радіо: Анні й Михайлові Цік; Марії й Філіпові Чуй; братові Зелінському з Петерсон; Голубовичові 4 родині з Нью-Йорку; родині Турчин з Нью-Йорку. Подяка за телеграми: Т. Литвинові з Трентону, Тарасові Литвинові з Мічигану, Іванові Швауеру з Верона, родині Гіба, Миколі Вовчуковій й Ользі Громалі з Нью-Йорку, родині Данильчука з Пасейку. Подяка за квіти д-рові і пані Тулігоничам, за букет дочці Марії, за букет і корсаж Комітетові, за букет і корсаж родині Боргун. Подяка за крайові короваї з рясками, пані Горбач, Амброзій й Творішук за „кейк”. Марії Шкіра, що спекла весільний короваї на п'ять поверхів і гарно його обробила. Подяка для братів О. Вересюк і його родині за прибуття на наш ювілей і також за дарунок. Подяка Братові Зелінському з Петерсон за дарунок. І подяка всім гостям і комітетові за їх дарунок для нас.

Запевняємо Вас усіх, що будемо пам'ятати про це все через ціле своє життя! Ми є вдячні Вам усім!

Марта і Евстакій Зелінські.

(оголош.)

БОЛІНІГ

Рани на ногах, опухлі ноги, набряклі жили, болочні ноги, флебітис (запалення жил), напухлі або болочні коліна, чи кісточки і ревматичні ноги успішно лікуємо новими європейськими методами без операції.

Офісові години: щоденно від 1 до 6 вечір, в понеділки і четверги від 1 до 8:30 вечір. Нема урядових годин у неділі.

Dr. L. A. BEHLA

320 W. 86 St., New York City

Близько Бродвею.

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СПЕЦІАЛІСТ.

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК НА ФІЛАДЕЛЬФІЮ А ОКОЛИЦЮ

МИХАЙЛО НАСЕВИЧ

cor. FRANKLIN & BROWN STS., PHILADELPHIA, PA.

Tel. Market 1320

ОБСЛУГА В ДЕНЬ І ВНОЧІ

ЦІЛИЙ ПОХОРОН в цено прегарно і металевому труною, двома автом. краваном. Бальсмуванням, вишвианням Похоронного Дому і т. д. \$295.00

Все, чого треба, з вишком одіня й належитостей за церковну відправу й пінтар.

S. KANAI KAIN

433 State St., Perth Amboy, N. J.

Phone: Perth Amboy 4-4646

МИРОН ЛИТВИН І СИН

УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ

Обслугову ширі і чесна

Main Office:

383 MORRIS AVENUE,

cor. Springfield Ave.

NEWARK, N. J.

Phone: Essex 3-5347

Branch office (Філія):

969 SOUTH BROAD STREET,

TRENTON, N. J.

Phone: Trenton 8588

ІВАН БУНЬКО

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

заряджує погребани по ціні так низькій як \$150

Обслугову найкраще.

JOHN BUNKO

Licensed Undertaker & Embalmer

437 E. 5th St., NEW YORK CITY.

Dignified funerals as low as \$150.

Telephone: GRamercy 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄСЯ ПОХОРОНАМИ

В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ

129 EAST 7th STREET,

NEW YORK, N. Y.

Tel.: Orchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPEL:

707 PROSPECT AVENUE,

(cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y.

Tel.: Melrose 5-6577

СТАВІТЕ В РЯДІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЯКИЙ Є НАЙБІЛЬШОЮ І НАЙСИЛЬНІШОЮ УКРАЇНСЬКО - АМЕРИКАНСЬКОЮ ЗАПОМОГОВОЮ ОРГАНІЗАЦІЄЮ.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВІНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА”

Б. КОРОЛЬ НА ВИГНАННІ.—Карло, бувший король Румунії, й пані Люпеску сидять у Готель Насіональ у Гавані, на Кубі, де вони тепер задержалися по своїй утечі з Європи. Карло сподівається жити постійно на Кубі.

ТАРЗАН, ч. 323. Втеча і налітка.

Скриваючи свою велику радість, що отсє Тарзан ловиться на придуманий ним гачок, ворожит Крага подав йому отруту.

А було це в хвилину, як в іншій місці Том саме спав з дерева на землю. По дорозі він схопився за галузь дерева.

Справді замало було в ньому сили, щоб на галузі задержатись, але він бодай ослабив розгін і ціло скочив на землю.

Скочивши на землю він почав втікати далі від малп. Але малпа „Куаля”, посидівши хвилину, зіскочила з дерева і пігналась за ним.

Занемаючи свою велику радість, що отсє Тарзан ловиться на придуманий ним гачок, ворожит Крага подав йому отруту.